

UKRAINA.

POLESIE WOŁYŃSKIE

„100-lecie bitwy pod Kostiuchnówką”: 4-6. 07. 1916. – największej bitwy Legionów Polskich.

/na poboju walk: legionów oraz 27 Wołyńskiej Dywizji Piechoty AK (w l. 1943-44) - między Bugiem, Prypecia, Styrem i Stochodem/.

Program 4 - dniowego wyjazdu.

DZIEŃ 1/01.07./: PRZEMYŚL. Wyjazd o godz. 5.00. – Przejazd przez: KORCZOWA/KRAKOWIEC: gr. pol.-ukr. – Jaworów - Iwanofrankowie/Janów – Lwów – Żółkiew – CZERWONOGRÓD [daw. KRYSZYNOPOL; zał. w 1692 r. przez Feliksa Kaz. Potockiego (woj. kra., het. pol. kor.; naz. od im. żony Krystyny; nast. wł. Szczęsnego Potockiego (woj. ruski, jed. z gł. inicj. konfed. targow., zał. sł. parku „Zofiówka” pod Humaniem.)]: ogłądanie: zespół pałacowy z pocz. XVIII w. [wzn. przez Fran. Salezego Potockiego (jed. z najb. mag. ówczes. Rzecz)., zespół klasztoru i kościoła bernardynów z XVII w., zespół klasztoru bazylianów z XVIII w. – Dalszy przejazd przez: – Nowowołyńsk – **NISKIENICZE [od czasów Wł. Jagiełły nal. do Kisielów; Adam Kisiel woj. kijowski (1600-1653)]; ogłądanie: barok. cerkiew p.w. Zaśnięcia NMP fund. Adama Kisiela z XVII w. [barok. nagrobek Adama Kisiela]. – Dalszy przejazd przez: ZIMNE [Święta Góra wzn. się kilkadz. m ponad poziom rzeki Ługi; Zespół Świętojurskiego klasztoru (monastynu) p.w. Zaśnięcia NMP z XI w. - jeden z nast. na Rusi, zbud. przez Włodzimierza Wielkiego (kilkanaście budowli); zwiedzanie: cerkiew p.w. Zaśnięcia NMP (Uspieńska) z 1495 r. w. fund. star. Łuckiego Fedora Czartoryskiego, mury i obronne z wieżą, refektarz i cerkiew p.w. św. Julianny Holszańskiej, dawna szkoła, cerkiew p.w. Św. Trójcy z XVI-XVII w., w pieczarach - cerkiew p.w. św. Warłaama z XIX w. – Dalszy przejazd: WŁODZIMIERZ WOŁYŃSKI [zał. w 981 r. przez Włodzimierza Wielkiego., ks. kijow.; warow. na zach. pogr. Rusi; pierw. wzm. z 988 r.; od 992 r. siedz. biskup. obrz. wsch./praw.; w 1199 r. (ks. włodzimierski Roman) powst. Ruś Halicko-Włodzimierska.; czas świet. za księcia Daniela Romanowicza Halickiego (koron. na króla w Drohiczynie - jed. króla Rusi; ucieka na Węgry w 1259 r. przed Mongoł.; od 1349 r. Włodz. w ręk. Kazim. Wielk.; od 1358-66 r. bp. łac.; od XV w. prawa miej., siedz. star. i odbud. zamku; przen. siedz. bp. do Łucka (1425 r.) - począt. upadku Włodzimierza na rzecz Łucka - stolicy Wołynia]; ogłądanie: poz. zamku z XIV-XV w. [10 m wały obwod. i sucha fosa], prawosł. katedra p.w. Zaśnięcia NMP (sobór Uspieński) z XII/XV/XVI w, pałac biskupów zwany „zameczkiem” z XV/XVIII w., rom. cerkiew p.w. św. Bazylego [rodz. rotundy], kościół paraf. p.w. św. Joachima i Anny z poł. XVIII w., pojezuicki kościół p.w. Rozesłania Apostołów z XVIII w. (obec. sobór p.w. Narodzenia NMP), daw. klasztor dominikanów z dzwon. z XVII w.**

ŚLADAMI 27 WOŁYŃSKIEJ DYWIZJI PIECHOTY AK.

– Dalszy przejazd przez: STEŻARZYCE: [20 lutego 1944 r. odbicie wioski przez oddziały 27 WDP AK z rąk UPA; walki także z Niem.: 23-24 marca i 16 i 17 kwietnia]. – **BIELIN** [waż. oś. pol. samoobr. - tzw. „rzeczypospolita bielińska”; I-IV 1944 r. miej. koncentracji **zgrup. „Osnowa” 27 WDP AK** - w I poł. kwiet. wyparte na pn. do Lasów Mosurskich]; ogłądanie: daw. drew. kaplica kat. z 1933 r. (ob. cerk.), cztery zbior. mogiły [32 żoł. 27 WDP AK poleg. w starciach z UPA w 1943 r.], cmentarz wojenny [żoł. dywizji i pol. lud. cywil. zamord. przez nac. ukr.]. – Turzyck – **KOWEL: zakwaterowanie** w hotelu, obiadokolacja, nocleg.

DZIEŃ 2/02.07./: Śniadanie. KOWEL. – Przejazd przez: Luboml – RYMACZE [poł. nad J. Jagodzińskim; w VIII 1943 r. oś. samoobr. pol. i teren dział. 80-os. oddz. AK por.

Kazimierza Filipowicza „Korda”; na pd. kom. Lasów Mosurskich [14-22 kwietnia 1944 r. zaciekle walki toczyła licząca 6 tys. żoł., otocz. przez Niem. **27 WDP AK**; zakończ. dramat. przebieciem się pod Jagodzinem i Rymaczami do Lasów Szackich.]: **ogładanie**: kościół kat. p.w. św. Izydora z l.1931-33, cmentarz żołnierzy 27 WDP AK [poch. 150 żoł.; metalowy krzyż i tablice z nazw. poleg.]. – **Ew. BOLTUNY** [6 września 1943 r. starcie (przypad.) **oddziału AK „Korda”** ze 150-os. oddz. UPA „Zirka”, kt. został rozbity (był to jeden z wiek. sukcesów AK w walce z UPA na Polesiu Woł.)]. – Dalszy przejazd przez: Jagodzin – Szacki Park Narodowy [pow. ok. 49 tys. ha; na gł. dziale wod. Bugu (Bałtyk) oraz Prypeci (M. Czarne); poł. obsz. zaj. lasy (ok. 800 gat. roślin i 240 gat. ptaków); w skład Parku wch. **Pojezierze Szackie** [24 jeziora o łącz. pow. 6600 ha (14 % pow. Parku); najw. Świtaż (2750 ha, 58 m gł.)]. – **PULMO** [stara drewn. zabud., daw. układy osad.; ulicówka z drewn. chatami, mał. poł. między jez.: Świtaż i Pulemieć]; **ogładanie**: XIX-w. drewn. cerkiew p.w. św. Michała oraz cmentarz]. – **OSTROWIE** [wieś o starej zab. - układ ulicówki; nad jez. Ostrowskim]: **ogładanie**: XVIII-wieczna cerkiew p.w. św. Barbary. – **PISZCZA** [poł. nad brzeg. jez. Piszczkańskiego]: **ogładanie**: cerkiew p.w. Ikony Matki Bożej Kazańskiej z 1801 r. oraz stary cmentarz. – Mielniki – **SZACK** [najw. miejsc. na ter. parku; 6 tys. miesz.; nad jez. Lucymer; wymien. po raz pierw. w 1410r. jako wieś nal. do dóbr star. lubomelskiego; w czasie zabor. i w okresie między. siedziba gminy; zabud. o charak. wiejskim]: **ogładanie**: cerkiew p.w. Narodzenia NMP. – **ŚWITAŻ** [nad jez. o tej samej naz.]: **ogładanie**: cerkiew p.w. śś. Piotra i Pawła z 1846 r. – **Lasy Szackie**: **1/. Miej. jed. z ost. bitew września 1939 r. - najw. bitwy stocz. z ar. sowiecką 28.09.1939 r.** (52 dyw. Strzel. płk A. Rusjanowa) **Korpusu Ochrony Pogranicza** (pod dow. gen. Wilhelma Orlika-Ruckemanna). **2/. Miejsce walk 27 WDP AK** (pod dow. mjr. Tadeusza Sztumberg-Rychtera „Żogoty”) **5 maja 1944 r.** (całodz. bój z jednost. niem. i węg.) oraz **19 maja 1944 r.** - walki znane jako bitwa w Lasach Szackich trwała cały dzień i zak. się noc. wyj. z okrażeń.]. – **Dolina Prypeci** [Prypeć, najw. dop. Dniepru (dł. 761 km), gł. rz. Polesia; plyn. na wsch.; oaza dzikiej przyr. (ostoja ptac. wod.-błot.) oraz duża wart. kult. (kilkadz. wsi i przysiół. z drewn. zabud.)]. – Dalszy przejazd przez: Szack – KRYMNO: **ogładanie**: cmentarz z drewn. cerkiewką z 1756 r. (stare nagrob., wys. drewn. krzyże poleskie, XIX-wieczna drewn. cerkiew p.w. św. Mikołaja. – **ZDOMYSZEL** [poł. wzdłuż Prypeci]: **ogładanie**: cerkiew p.w. Narodzenia Bogarodzicy z 1643 r. (przeb. w 1784 r.; nal. do najst. i najc. świąt. drewn. na Polesiu Woł.). – **RATNO** [os. miej. licz. 8,8 tys. miesz.; daw. gród książąt woł.; od 1366 r. w Koronie; siedz. star. niegrod.; w 1420 r. prawa miej.; w XVII w. wł. Sieniawskich; w XVIII w. nal. do Lubomirskich i Platerów; po rozb. traci; w okres. między. siedz. gminy Hołoby]; **ogładanie**: cerkiew p.w. Narodzenia Bogurodzicy z 1793 r. (drewn., pounicka, wieża z XIX w.), kościół katolicki p.w. Świętego Krzyża z 1784 r. (zbud. przez Mikołaja Faliszewskiego kanon. łuc.; przeb. po woj. na sklep). – Komarowo [lewy brzeg Prypeci]. – **UROCZYSKO BEREŚCIE** [jed. z najp. zakąt. (sos. bór, 10 m wyd.; urok. widok. na wijącą się Prypeć]. – Piaski Rzeczyckie – **JEZIORKO STRYBUŻ**: [na pn. brzegu rzeki **krzyż pamięci żoł. 27 WDP AK** (dla tych, kt. zg. podcz. forsow. Prypeci w dn. 27 maja 1944 r. (cześć dywizji ok. 750 os. - zgrup. kpt. Kazimierza Rzaniaka „Gardy” przeb. się na wsch. do wojsk sow.; walka okup. duż. srat. - ostrzał z obu stron: niem. i sow.)]. – Przejazd do: KOWLA: zakwaterowanie w hotelu, obiadokolacja, nocleg.

DZIEŃ 3/03.07./: Śniadanie. **KOWEL**. – Przejazd w kierunku KOSTIUCHNÓWKI.

POBOJOWISKA I WOJ. ŚWIAT. POD KOSTIUCHNÓWKĄ /Okol. MANIEWICZ, między Styrem i Stochodem/. – **Największa bitwa Legionów Polskich 4-6.07.1916 r.**

W **1. 1915-1916 rejon Kostiuchnówki** był miej. krwaw. walk oddz. Legionów Polskich (dow. przez bryg. Józefa Piłsudskiego); doszło do dwóch bitew: pierwsza 3-10 listopada 1915 r. (II Brygady), a druga 4-7 lipca 1916 r. - była to najpow. i najkrw. bitwa w historii legionów (wszystkich trzech Brygad); w bitwie pod Kostiuchnówką 4-7 lipca 1916 r. Legiony Pol. straciły ok. 2000 ludzi w zabitych, rannych i zaginionych (poległo 16 oficerów); zacięty opór Polaków uniemożliwił otoczenie wojsk aus.-węg. w zakolu Styru. – **Dolina Styru** [najw. dopł. Prypeci o dł. 494 km; wpada do Prypeci na Biał.; dolina o szer. 1-2 km; koryto meandr. o dostępn. brzeg.; w wielu miej. suche łąki, ale i bag. zagł. i starorz.]. – **Dolina Stochodu** [dopł. Prypeci; 188 km dł.; nal. do najw. dopł. górnej Prypeci; rz. zachow. nat. chark. oraz typ. rozgałęz. się koryto dla poles. rzek. (stąd naz. rz. plyn. „stoma chodami”); silnie zab.; ostoja ptaków wod.-błot.; po obu stron. rz. rozł. lasy].

– Przejazd przez: KUKLE I KAMIENIUCHA [poł. m. Czartoryskiem a Maniewiczami; paźdz. 1915 r. zacięte boje oddz. legionowych]. – **CZARTORYSK** [nad Styrem; nal. do najst. osad na Wołyniu; w 1100 r. ist. tu gród; gniazd. rod. Czartoryskich potom. wiel. ks. lit. Olgierda; (gł. siedz. rodu-Klewań); od 1601 r. nal. do woj. mińsk. Paca; w XVII w. wł. Leszczyńskich; potem do Wiśniowieckich; w 1725 r. do Radziwiłłów; od poł. XIX w. w ręk. ros.; w XIX w. 2 tys. miesz. w pow. łuckim; w woj. pol.-bol. zniszcz. groby Czart. w podziem.

kości. domin. (1750)]; **ogł.:** kościół poddominikański z poł. XVIII w. [obec. cerkiew prawosł.; zbud. na skarpie, mal. widoki na dolinę Styru]. – Przejazd przez: Cminy – POLSKA GÓRA [196 m n.p.m.; znajd. się ok. 1 km za wsią; wzgórze pokryte lasem sos.; na jej wierz. usyp. w okresie między. **kopiec**; zachow. się liczne ślady okopów i leje po poc.; miejsce zagub. mogiły kilkudz. leg. poleg. 5 listopada 1915 r.]. – **REDUTA PIŁSUDSKIEGO** [znajd. się ok. 1,5 km na zach. od wsi; to wysun. pomiędzy bag. wydma poł. w lesie przy drodze; na zboczu wyd. ślady okopów i ziem. umoc. oraz liczne leje po poc. – I linia obrony z 4 VII 1916 r.]. – **KOSTIUCHNÓWKA** [wieś leż. 16 km na pn.-wsch. od Maniewicz; w l. 1915-1916 rejon Kostiuchnówki był miej. krwaw. walk oddz. Leg. Pol.]; **ogł.:** budynek szkoły im. Fundacji Legionów z 1936 r. [wybud. ze składek byłych leg., obec. mała ekspoz. pośw. walk.]. – **POLSKI LASEK** [ok. 1,5 km na zach. od Kostiuchnówki przy drodze do Wołczecka; miej. walk leg. – II linia obrony 4 i 5 VII 1916 r.]; **cmentarz legionistów** [kilkudz. mogił zrek. w l. 1997-98 przez har. ze Zgierza i Łodzi]; **zbiórka mogiła legionistów z metal. krzyżem** [ok. 200 m dalej; także rekontr. harc.], **betonowy obelisk** [z bazalt. tab. ku czci Józefa Piłsudskiego (podob. obelisk w tzw. Łasku Saperskim, 3 km na zach. od Pol. Łasku)]. – **WOŁCZECK** [leż. 5 km od Kostiuchnówki; 6 lipca 1916 r. pod Wołczkiem zacięte walki z kawalerią i piech. ros. – III linia obrony.]; **ogł.:** **cmentarz/kwatera legionistów** [17 poch. żoł., m.in.: 5 oficerów poleg. 5 listopada 1915 r. na Pol. Górze (m.in. dow. kpt. Zygmunt Czechna-Tarkowski)]. – **MANIEWICZE** [siedz. rejonu (pow.); ok. 10 tys. miesz.; na Polesiu Woł.; pierw. wieś leży 9 km na pn. (obec. **Prylisne**); znana już w XVI w. i nal. do zamku w Łucku; w II poł. XVI w. nal. do Chawlczewskich, a nast. do Sanguszków; pod kon. XIX w. przy linii kolej. powst. stacja Maniewiczze; w okresie między. więk. mieszk. poch. żyd.; w 1940 r. włącz. do Ukraińskiej SRR; w 1942 r. Niem. likwid. getto i mord. Żydów; po II woj. siedz. rejonu]; **ogł.:** kościół p.w. Przemienienia Pańskiego, obok **mogiły (40) polskich legionistów z roku 1915-1916**, cerkiew prawosł. z XIX/XX w., dworzec kolejowy z II poł. XIX w. – **JEZIORNO: cmentarz wojenny** [ok. 150 mogił żoł. Legionów Polskich poleg. w walk. nad Stochodem w 1916 r.; zach. się zarysy ziemnych mogił; drew. krzyż (post. przez harc. ze Zgierza)]. – **RUDKA MIRYŃSKA** [**3 sierpnia 1916 r.** – ostatnia bitwa nad Stochodem w kam. 1915/16 r. Polskich Legionów]. – Powrót do KOWLA: obiadokolacja, nocleg.

DZIEŃ 4 /04.07./. Śniadanie. **KOWEL:** [stol. rejonu nad Turią; 72 tys. miesz.; pierw. wzm. z 1310 r. (nal. do Litwy); w XIV w. nal. do Sanguszków; w 1518 r. prawa miej.; w XVI w. w ręk. król. Bony i kniaz. Kurbskiego (zbieg z Moskwy); w XVII w. nal. do Koniczp.; w XVIII w. do książąt Jabłon.; w 1773 r. do króla i W. Rzewuskiego (woj. kra.); w zaborze ros. – konfisk. mająt. Rzewsk. w 1831 r.; od II poł. XIX w. węz. kolej.; podcz. **woj. pol.-bolsz.: 12 września 1920 r.** zwyc. bitwa o Kowel (grupa zmot. mjr. W. Bochenka z oddz. bolsz. 12 armii); w 1942 r. likwid. getta (mord na 30 tys. Żydach- policja ukr., lit. i niem.); od 1942 r. siedz. okręgu Armii Krajowej; w **lutym 1944 r. rejon formowania i gł. obszar dział. 27 WDP AK**]; **zwiedzanie:** zabytkowy dworzec kolejowy z II poł. XIX w., drew. barok. kościół p.w. Wniebowzięcia Matki Bożej z 1771 r., cmentarz wielowyznaniowy: kwatery żoł. pol. z lat 1915-1920 oraz kwatera funk. Policji Państ. z okresu między. na tzw. Górcie: cmentarz z I woj. świat. [1800 żoł. niem. i aus.-węg. oraz **300 Polaków**], sobór prawosł. z poł. XVII w. – Przejazd przez: Turzysk – Włodzimierz Wołyński – Nowowółczysk – Czerwonogród/Krystynopol – ŻÓŁKIEW: [gniazdo Żółkiewskich i Sobieskich; zał. od razu jako miasto w 1594 r. przez het. polnego Stanisława Żółkiewskiego – nawiąz. do renes. miasta ideal.; od 1636 r. Żółkiew przeszła do Sobieskich, od 1642 r. gł. siedziba rodowa (ze Złoczowa); miejsce dzieciństwa Jana Sobieskiego]; **zwiedzanie: renesansowy układ urbanistyczny z okresu lokacji; fragmenty murów obronnych: Brama Zwierzyniecka i Glińska, trzy dawne baszty obronne, rynek, 4 zach. podcieniowe kamienice z XVII w., zamek z lat 1594-1610, ratusz, kolegiata pw. św. Wawrzyńca [1606-18]; nagrobki Żółkiewskich, Jakuba Sobieskiego i Stanisława Daniłowicza, epitafium królewiczów Sobieskich: Konstantego Władysława i Jakuba Ludwika, krypta Żółkiewskich; zespół klasztoru bazylianów:** zał. w 1682 r. fund. Jana III Sobieskiego oraz cerkiew pw. Serca P. Jezusa z 1682-90 r., od 1700 r. unicki; kościół pw. Wniebowzięcia NMP i klasztor dominikanów fund. Teofili z Daniłowiczów Sobieskiej w 1653 r. (wnuczka S. Żółkiewskiego i matka króla Jana III Sobieskiego), kościół uważany za rodowe mauzol. Sobieskich: nagrobki Marka Sobieskiego i matki oraz sankt. maryjne (Matka Boża Różańcowa zwana Żółkiewską); **synagoga:** zbud. w latach 1692-1700 (renesansowo-barokowa) na miejscu wcześniejszej z XVI w. – częściowo fund. przez Jana III Sobieskiego, drew. cerkiew p.w. Św. Trójcy z 1720 r. [jeden z najcen. ikonostasów na Ukr.; część fund. królewicz Konstantego Sobieskiego]. – LWÓW: przyjazd do centrum: wolny czas. Obiadokolacja. – Przejazd przez: Gródek Jagielloński – Sądowa Wisznia – Mościska – SZEGINIE/MEDYKA: gr. ukr.-pol. – PRZEMYŚL: zakończenie wycieczki.

TERMIN: 01 - 04. 07. 2016.

CENA: 490 - 890, - zł /os. [przy 30 - 8 uczest.]

CENA ZAWIERA: **Transport:** autokarem (klimatyzacja, uchylne siedz., wc.), lub busem;
Noclegi: 3 noclegi w Kowlu lub Łucku: hotele 2-3* (pok. 2,3 os. z łaz.);
Wyżywienie: 3 x śniadanie, 4 x obiadokolacja; **Ubezpieczenie:** KL,
NNW i BP; **Opieka pilota.**

DODATKOWE INFORMACJE:

- 1/. **Wyjazd organizowany jest przy współpracy z Towarzystwem Przyjaciół Nauk w Przemyślu oraz dr Lucjanem Facem.**
- 2/. **Program wyjazdu może ulec nieznacznej korekcie, po objeździe trasy planowanym jeszcze w miesiącu maju, który ostatecznie zweryfikuje stan dróg – dostępność miejscowości i zwiedzanych obiektów.**
- 3/. **Wszystkich zainteresowanych prosimy o kontakt w siedzibie VENI-TOUR B. P. lub TPN w Przemyślu, ul. Kościuszki 7 oraz do wpłaty 250,-zł zaliczki do 31.05. 2016. i pozostałej kwoty do 15.06.2016. lub na konto VENI-TOUR: 88 1020 4274 0000 1702 0015 5655.**

VENI-TOUR Biuro Podróży;
37-700 Przemyśl, ul. Kościuszki 7; tel./fax. 16 676 86 60, 602 580 220;
e-mail: venitour@venitour.pl